

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2024 r.
w sprawie **W. B.**
oskarżonego o czyn z art. 178a§1 k.k.
skargi obrońcy
na wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z dnia 26 października 2023r., sygn. akt II Ka 303/23,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Nisku
z dnia 28 lipca 2023r., sygn. akt II K 251/21
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił:

- 1) oddalić skargę,
- 2) zwolnić W.B. od ponoszenia kosztów postępowania skargowego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Skarga oskarżonego nie jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 437§2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439§1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a§3 k.p.k., w którym wymieniono podstawy tego środka zaskarżenia, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. lub też konieczne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego (*vide*: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018r., sygn. akt I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017r., sygn. akt IV KS 6/16). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437§2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Z uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku jednoznacznie wynika, że Sąd Okręgowy podzielił argumentację zaprezentowaną w apelacji Prokuratury Rejonowej (pkt 3.1 uzasadnienia wyroku).

W ocenie Sądu Odwoławczego, zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza słuszności przyjęcia przez Sąd I instancji, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w stanie wyższej konieczności, co stanowi okoliczność wyłączającą możliwość przypisania mu odpowiedzialności za popełniony czyn.

Sąd Najwyższy rozpoznający sprawę w postępowaniu skargowym nie jest sądem III instancji. Stąd jego rolą nie jest przedstawienie własnych ocen w sprawie a jedynie badanie, czy zaistniały warunki do wydania przez sąd odwoławczy wyroku kasatoryjnego. Sąd ten takie argumenty niewątpliwie przedstawił, co przemawia za poprawnością jego rozstrzygnięcia.

Nie sposób jednak nie dostrzec i tego, że całość argumentacji tego Sądu – dotycząca zwłaszcza możliwości podjęcia innych działań przez oskarżonego, niż ucieczka samochodem, nie jest w pełni przekonująca. W tym zakresie podkreślić trzeba po raz kolejny, że nie można na ofiarę ataku nakładać zbyt daleko idących wymagań w zakresie podjętej przez nią obrony. Wynika to ze szczególnej sytuacji, w której się znajduje, w szczególności zaś braku czasu na przemyślaną reakcję i dokonanie najlepszego wyboru. Obrona ta ma być, z punktu widzenia

zaatakowanego, przede wszystkim skuteczna. Powyższe uwagi dotyczą przede wszystkim stosowania instytucji obrony koniecznej, ale mogą mieć też odniesienie do innych kontratypów, jak w tym wypadku, gdy nietrzeźwy oskarżony zdecydował się na ucieczkę przed napastnikami samochodem.

Sąd Odwoławczy nie dostrzegł jednak w swych rozważaniach innej bardzo ważnej okoliczności. I to właśnie ona, choć pozostaje poza sferą rozważań tego Sądu, przemawia za słusnością decyzji o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Okolicznością tą jest fakt wpłynięcia do Sądu Rejonowego w Nisku aktu oskarżenia przeciwko M. D. (zarzucono mu działanie wspólnie z M. P. i F. R.), w którym zarzucono mu pobicie w dniu 13 czerwca 2020r. W. B. (przestępstwo zakwalifikowano z art. 158§1 k.k.).

Stwierdzić należy wprost, że rozstrzygnięcie sprawy M. D. pozostaje w ścisłym i bezpośrednim związku z oceną zachowania przypisanego W. B., a w szczególności możliwości przyjęcia, czy działał on w warunkach stanu wyższej konieczności.

Rozstrzygnięcie zatem tej sprawy powinno poprzedzić rozstrzygnięcie w sprawie W. B. Stwierdzić więc wypada, że wyrok z dnia 28 lipca 2023r. zapadł przedwcześnie, a Sąd I instancji wydając wyrok uniewinniający nie dysponował całością niezbędnego do jej rozstrzygnięcia materiału dowodowego.

Wobec powyższego zasadnym było uchylenie skarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Nisku z dnia 28 lipca 2023r.

Mając na uwadze zaś okoliczność, że rozpoczęcie procesu w sprawie M. D. planowane jest dopiero na 22 lutego 2024r. (*vide*: notatka z dnia 24 stycznia 2024r.) celowe będzie rozważenie zawieszenia postępowania w sprawie W.B. do czasu prawomocnego zakończenia sprawy II K 124/23 prowadzonej przeciwko temu pierwszemu oskarżonemu.

W świetle powyższego skarga nie mogła być uznana za zasadną.

Z przytoczonych wyżej względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ał]

